

PREŠOVSKÁ UNIVERZITA V PREŠOVE
FAKULTA MANAŽMENTU, EKONOMIKY A OBCHODU
UL. KONŠTANTÍNOVA 16, 080 01 PREŠOV, SLOVENSKÁ REPUBLIKA

POSUDOK

na habilitačnú prácu Ing. Eleny ŠIREJ, PhD.
na tému: Riadenie znalostnej ekonomiky krajiny vo vzťahu ku konkurencieschopnosti
s ohľadom na udržateľnosť

Posudok bol spracovaný na základe menovania za oponenta habilitačnej práce Vedeckou radou Fakulty manažmentu, ekonomiky a obchodu Prešovskej univerzity v Prešove dňa 15.11.2023.

Odbor habilitácie

Doterajšia pedagogická, vedeckovýskumná a odborná činnosť, ako aj zameranie témy habilitačnej práce Ing. Eleny Širej, PhD. je v odbore manažment. Z pohľadu profilácie habilitantky a jej vedeckovýskumných ako aj pedagogických skúseností je opodstatnené jej habilitačné konanie v odbore habilitačného konania a inauguračného konania manažment.

Téma a spracovanie problematiky habilitačnej práce

V dnešnom svete sa vplyvom technologickej revolúcie menia hnacie sily hospodárstva. Vedieť využívať informácie vo svoj prospech sa stáva konkurenčnou výhodou. Keďže sú krajiny vzájomne poprepájané, je oblasť konkurencieschopnosti kľúčová. Krajiny sa snažia zaujať tú najlepšiu konkurenčnú pozíciu a neustále sa zlepšovať. Dlhodobé hľadisko konkurencieschopnosti je preto pre každú krajinu dôležité. V tomto kontexte do diania vstupuje aj oblasť udržateľnosti s jej princípmi. Udržateľnosť vo svojej podstate zahŕňa aj ekonomickú zložku a preto má jej uvedenie v práci svoje opodstatnenie.

Predkladaná práca prepája oblasti znalostnej ekonomiky, konkurencieschopnosti a udržateľnosti v európskom priestore a poukazuje na prienik medzi nimi. Z uvedeného sa téma práce javí ako vysoko aktuálna a prínosná pre aktuálne dianie.

Formálne spracovanie

Celkové spracovanie habilitačnej práce po zohľadnení rozsahu a formálnej úpravy zodpovedá požiadavkám kladeným na tento typ práce. Súčasne je v súlade s usmerneniami vyplývajúcimi zo Smernice o náležitostiach záverečných prác, ich bibliografickej registrácii, kontrole originality, uchovávaní a prístupňovaní, vydanéj Prešovskou univerzitou v Prešove.

Štruktúra práce

Posudzovaná habilitačná práca je rozdelená do 6 hlavných kapitol. Súčasťou práce sú aj 4 prílohy, ktoré obsahujú dodatočné prepočty a výstupy, na ktoré sa autorka v práci odvoláva.

Teoretické vymedzenie skúmaných oblastí je obsiahnuté v prvých dvoch kapitolách, pričom prvá kapitola je venovaná teoretickým východiskám znalostnej ekonomiky s dôrazom na hodnotenie ukazovateľov špecifikujúcich danú oblasť. Pretože vyhodnocovať úroveň znalostnej ekonomiky môžeme len vtedy, keď ju vieme vyčíslieť, je táto oblasť v kontexte skúmanej témy kľúčová.

Druhá kapitola obsahuje teoretické východiská konkurencieschopnosti. Po zadefinovaní pojmu špecifikuje jej meranie a vykazovanie rôznym inštitúciami. Rozdielne prístupy k meraniu konkurencieschopnosti majú vplyv na interpretáciu postavenia krajiny v danom hodnotení a preto je táto časť dôležitou súčasťou celej práce. V závere je poukázané na ďalšie smerovanie vývoja v predmetných oblastiach, kde dôležitú úlohu zohráva udržateľnosť. Za najväčší prínos týchto dvoch kapitol pokladám kapitolu 2.9, kde autorka poukazuje na prienik a súvislosti medzi skúmanými oblasťami - znalostnou ekonomikou, konkurencieschopnosťou a udržateľnosťou. V týchto kapitolách je vidieť prácu autorky s množstvom zahraničných ako aj domácich štúdií, ktoré sú obohatením pre danú oblasť skúmania.

V tretej kapitole je stanovený cieľ práce v členení na čiastkové ciele ako aj metódy na ich dosiahnutie. Uvádza aj zdôvodnenie výberu jednotlivých metód a ich opodstatnenie v rámci skúmanej problematiky. Autorka v práci popisuje pomerne podrobnú charakteristiku postupnosti krokov smerujúcich k riešeniu danej témy. Špecifikuje výber ukazovateľov, pričom zohľadňuje viaceré prístupy medzinárodných inštitúcií, ako aj práce zahraničných autorov. Následne po zadefinovaní výskumnej vzorky stanovuje výskumné otázky a hypotézy.

Čiastkovými analýzami uvedenými v štvrtej kapitole reflektuje na stanovené parciálne ciele. Poukazuje na vývoj vybraných ukazovateľov znalostnej ekonomiky v čase ako aj na vývoj konkurenčnej pozície krajín EÚ meranej cez viaceré indexy konkurencieschopnosti. K sprehladneniu uvedených výsledkov použila autorka rôzne typy grafov a tabuľky. Výsledky získané z týchto analýz tvoria základ pre ďalšie skúmanie uvedené v nasledujúcej kapitole.

Piata kapitola je venovaná zisteným výsledkom a diskusii. Autorka tu vyhodnocuje údaje získané z uskutočnených analýz. S využitím metódy multikriteriálneho hodnotenia vytvára vlastné poradie krajín. Následne pomocou syntetického ukazovateľa tiež vyhodnocuje konkurenčné postavenie krajín a porovnáva výstupy oboch použitých metód. Po overení hypotéz a prijatí záverov na riešené výskumné otázky pristupuje k naplneniu hlavného cieľa práce, a to vytvoreniu modelu udržateľného hodnotenia úrovne znalostnej ekonomiky krajín s ohľadom na ich konkurencieschopnosť. Tento model (kap. 5.4) je zostavený s ohľadom na teoretické aspekty skúmanej oblasti, zistené výsledky plynúce z vykonaných analýz ako aj z overovania hypotéz. Považujem ho za hodnotný výstup, ktorý je završením skúmaných oblastí a poznatkov uvedených v tejto habilitačnej práci.

V poslednej kapitole sa autorka venuje poukázaniu na prínosy plynúce z tejto práce. Prienik a prepojenie medzi znalostnou ekonomikou, konkurencieschopnosťou a udržateľnosťou je hlavným teoretickým prínosom. Využitie navrhovaného modelu v praxi je hlavným praktickým prínosom.

Percentuálny podiel textu, ktorý ma prekryv s indexom prác korpusu CRZP je v hodnote 16,77%. Tento prekryv súhlasí so zásadami zadefinovanými v Smernici o náležitostiach záverečných prác, kontrole originality vydanej Prešovskou univerzitou.

V rámci diskusie k habilitačnej práci navrhujem položiť tieto otázky:

1. Na základe akých kritérií boli vybrané ukazovatele do Vami navrhovaného modelu?
2. Prečo ste si vo výskumnej otázke 2 zvolili pre zhodnotenie konkurencieschopnosti práve index DESI?

Celkové zhrnutie

Na základe podrobného preštudovania predloženej habilitačnej práce: *„Riadenie znalostnej ekonomiky krajiny vo vzťahu ku konkurencieschopnosti s ohľadom a udržateľnosť“* je možné konštatovať, že boli splnené obsahové a formálne požiadavky kladené smernicou PU na takýto typ práce. Práca je ako celok vyvážená, jednotlivé kapitoly na seba nadväzujú a vytvárajú komplexný pohľad na skúmanú problematiku. Autorka v habilitačnej práci preukázala dostatočnú vedecko-výskumnú zručnosť, o čom svedčí aj rozsiahly zoznam použitých zdrojov. Predloženou habilitačnou prácou autorka potvrdzuje schopnosť vedecky pracovať, využívať vhodné vedecké metódy, schopnosť analyzovať javy vo vzájomných súvislostiach a formulovať závery ako aj odporúčania pre teóriu a prax.

Stanovisko k plneniu minimálnych kritérií na získanie titulu docent

Na základe posúdenia materiálov, ktoré boli predložené k návrhu na habilitačné konanie na vymenovanie Ing. Eleny Širej, PhD. za docentku možno konštatovať, že menovaná spĺňa všetky kritériá, pričom v mnohých z nich má plnenie výrazne vyššie ako je stanovené. Počas svojej pedagogickej pôsobnosti participovala na viacerých učebniciach a skriptách. V oblasti vedeckého bádania bola a v súčasnosti je riešiteľom na viacerých projektoch, pričom výstupy z výskumu publikuje doma aj v zahraničí, či už v časopisoch alebo konferenčných zborníkoch uverejňovaných aj v databázach Web of Science a Scopus, recenzovaných zborníkoch a monografiách.

Záverečné hodnotenie

Na základe predložených materiálov o pedagogickej, vedecko-výskumnej a publikačnej činnosti môžem konštatovať splnenie požadovaných kritérií. Po posúdení úrovne kvality habilitačnej práce, ktorá spĺňa všetky požiadavky kladené na tento typ prác, ju odporúčam k obhajobe pred Vedeckou radou Fakulty manažmentu, ekonomiky a obchodu Prešovskej univerzity v Prešove a po jej úspešnom priebehu

navrhujem

udelieť Ing. Elene Širej, PhD. vedecko-pedagogický titul „docent“ v odbore habilitačného konania a inauguračného konania manažment.

V Prešove dňa 24.11.2023

prof. PhDr. Radovan Bačík, PhD., MBA, LL.M.
Fakulta manažmentu, ekonomiky a obchodu
Prešovská univerzita v Prešove